

פרשת ויקרא – אשר נשיא יחטא

פרשת השבוע עוסקת בקורבנות החטאת והאשם, ואחד מקורבנות אלו הוא הקורבן על נשיא שחטא: "אשר נשיא יחטא, ועשה אחת מכל מצות ה' אלוקיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם..."

לפי המשנה (הוריות י, א) הנשיא "זה המלך, שנאמר (בנשיא החוטא) ועשה אחת מכל מצוות ה' אלוקיו - מי שאין על גביו אלא ה' אלוקיו". וכן כתב הרמב"ם (הל שגגות טו, ו): "איזהו נשיא האמור בתורה? זה המלך, שאין עליו רשות מאדם מישראל ואין למעלה ממנו במלכותו אלא ה' אלוקיו, בין שהיה מבית דוד או משאר שבטי ישראל..."

היחס של התורה לחטא של הנשיא שונה מהיחס לחוטאים אחרים. אצל כל החוטאים התורה כותבת מילת תנאי - "אם הכהן המשיח יחטא", "ואם כל עדת ישראל ישגו", ורק אצל הנשיא נכתב: "אשר נשיא יחטא", לא כספק אלא כאפשרות ודאית.

וננסה להבין את הסיבה ליחס השונה, ומתוך כך ננסה להבין את צריך להתייחס לחטאים של נשיא, של מנהיג.

הזוהר מתייחס לסוגיה, ונביא להלן את דברי פירוש הסולם:

"אשר נשיא יחטא וגו': למד ר' יצחק, מה ההפרש שבכל מקום כתוב בהם ואם...אם כהן המשיח יחטא, ואם כל עדת ישראל ישגו, וכאן כתוב, אשר נשיא יחטא, ולא כתוב ואם נשיא יחטא. מה זה מלמדנו?

ומשיב, אלא אלו הכהנים אינם נמצאים כל כך בחטא, כי הכהן שומר את עצמו תמיד, משום שמשאו של אדוניו עליו בכל יום, ומשאם של ישראל כולם, והמשא של כל אחד ואחד. ועל כן פליאה היא אם יחטא, ועל כן כתוב 'ואם', וכן ואם כל עדת ישראל ישגו, כי פליאה שכולם ימצאו בחטא אחד, שהרי אם אלו חוטאים אלו אינם חוטאים, ומשום זה כתוב ואם.

אבל כאן, אשר נשיא יחטא, ודאי יחטא, משום שלבו גאה בו, כי העם הולך אחריו, ומתמנה תחתיו. ועל כן אומר, אשר נשיא יחטא, דהיינו שעבר על מצות לא תעשה, ועשה אחת מהן, ועל כן לא כתוב בו, ואם, כי דברי חטאו אינם בספק".

כלומר, הכוח והעוצמה גורמים למלך לחטוא, וניתן להשליך זאת לכל אדם בעל סמכויות נרחבות, שליטה וכוח. אנשים כאלה נמצאים ב'קבוצת סיכון' לחטא, כי הכוח משחית.

אם הכוח משחית, ואם מלך וודאי יחטא, אז מה ניתן לעשות בעניין? איך ניתן להתמודד עם בעיה? בעניין זה חז"ל חושפים לנו עומק נוסף במילה 'אשר':

"ת"ר: 'אשר נשיא יחטא' - אמר רבן יוחנן בן זכאי: אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו".

לענ"ד יש כאן חידוש גדול. נכון שיש סיכון וכמעט וודאי שמישהו עם סמכויות רחבות יחטא, אבל יש לבעיה זו גם פיתרון. נשיא שיודע להודות על האמת, ולומר 'טעיתי', 'שגיתי', ולהביא קורבן על שגגתו - אשריו ואשרי עמו שיש לו נשיא שיודע לקחת אחריות, להתנצל ולתקן.

בימינו אם ראש ממשלה או ראש עיר יבוא ויאמר: 'טעיתי ואני רוצה לתקן', מיד הוא יוקע בכיכר העיר, ואולי אף יועמד לדין. במציאות כזו ברור שכל מי שחטא יתאמץ בכל כוחו להסתיר ולכסות. מצב כזה לא מאפשר תיקון, וכיוון שכמעט בלתי אפשרי שלא יחטא, יצאנו קרחים מכאן ומכאן. מחד חוטאים, ומאידך, לא יכולים להיות כנים וגלויים, להודות ולתקן.

וכך גם לגבי כל אחד ואחד מאיתנו.

לכל אחד יש תחומים בהם הוא האחראי, בהם הוא המלך – 'להיות כל איש שורר בביתו...'. היכולת לומר 'טעיתי', היכולת לשמוע דעות אחרות ולשנות את דעתי, היכולת להודות על האמת, היא חשובה מאד.

לא זכה יהודה למלכות עולם לשבטו, ולא זכה דוד למלכות לו ולזרעו לדורות עולם, אלא בגלל שידעו להודות על הטעות, ולומר: טעינו, חטאנו. זוהי הנהגה אמיתית, זוהי הדוגמה שאנו רוצים לתת, לכל סביבתנו, ובייחוד לילדנו.

בנוסף עלינו לתת מקום להודאה בטעות, לתת מקום לחרטה, לתת מקום לאמירת 'טעיתי'. ואולי כך אפשר להבין את דברי חז"ל שלא רק 'אשרי הנשיא', אלא גם 'אשרי הדור' - שלכאורה מה עשה הדור? יש שרצו לומר שחכמים הבינו שהמנהיג נבחר על פי הדור, שהנשיא צומח מתוך הציבור והאוירה הקיימת בעם מתגלה בו. וכשהמנהיג אומר "חטאתי" - הדור הוא הקרקע הפוריה בו הוא צמח. מכאן נבין שהאחריות היא עלינו, על כל אחד ואחד מאתנו - שאם נדע להודות על האמת, להיות בענוה ובהקשבה, עוד יקום לנו נשיא שיודה על האמת, שנוכל לומר עליו 'אשרי הדור שזה נשיאו'.

אך לענ"ד ההסבר הוא אחר. דור שבו האווירה היא שמי שמודה על האמת הוא יקר ואהוב, ומי שאומר חטאתי, איננו נפסל ומודח, אלא ניתנת לו אפשרות לתיקון - דור כזה הוא דור שיכול לקום בו נשיא שמודה על האמת!

יהי רצון שנזכה לבנות, בתוכנו ובתוך עמנו, את ההודאה על האמת, את היכולת לומר טעיתי, ואת ההבנה שאין גדול ממי שידע להודות על האמת, ושניתן את האפשרויות לתקן.

נ.ב.

התכתבות שלי עם תלמיד השבוע:

תלמיד: שבוע טוב הרב.

אממ לא יודע מה בדיוק לאמר

אבל טעיתי ובגדול.

ביום חמישי שאבא שלי דיבר איתך ביוצאפ

זה היה אני

אבא שלי הסכים לי לשלוח לך אישור שאני נסעתי אבל מה שהרב רשם שזה לא מקובל וזה אז זה

אני הייתי מאחורי המסך

ואז מחקתי את הצ'אט שאבא שלי לא יראה .....

אני עשיתי את זה כי אני לא רציתי שההורים שלי פתאום יגידו לי אתה לא נוסע ולא היה לי כוח לזה.

אז עשיתי את זה אני מודה טעיתי ואני מבקש על זה ממש ממש ממש ממש סליחה אני מבין שזה גם קצת פוגע באמון שלנו אבל עכשיו אני אמרתי ת'אמת .

ואני מתחייב זה לא יחזור!

אני מתחייב לחזור ללמידה רצינית למרות שהיה כמה פאשלות אני מבקש סליחה.

סליחה אם חפרתי פשוט אמרתי את האמת ומה שיושב לי על הלב שאני מרגיש שטעיתי אני לא יכול להמשיך ככה כרגיל ..

גם אמרתי את זה לאבא שלי עכשיו.

שבוע טוב 🙏

(אני ישמח מאוד שהסיפור הזה יהיה מאחורינו).

תשובה: מאחורינו! קורה.